

KONGREGACE PRO BOHOSLUŽBU A SVÁTOSTI

KONCERTY V
KOSTELÍCH

I

HUDBA V KOSTELÍCH MIMO SLAVENÍ LITURGIE

1. Jedním z projevů současné kultury je zájem o hudbu. Možnost poslouchat klasická díla doma prostřednictvím rozhlasu, gramofonu, kazet a televize nejen oblību živého poslechu koncertů nesnížila, ale ještě ji zvýšila. Je to jev pozitivní, protože hudba a zpěv přispívají k duchovnímu povznesení.

Rostoucí počet koncertů vedl v poslední době v řadě zemí k tomu, že se často konají v kostelích. Uvádí se pro to řada důvodů: potřeba vhodných prostorů, které nejsou vždy k dispozici; akustika, kterou kostely všeobecně dobře zaručují; estetické důvody, protože je žádoucí, aby se koncert konal v krásném prostředí; stylové důvody, aby skladby zněly ve svém původním prostředí; často i ryze praktické důvody, zvláště v případě varhanních koncertů, protože tyto nástroje jsou téměř v každém kostele.

2. Současně s tímto kulturním procesem nastala nová situace v církvi.

"Scholae cantorum" - chrámové sbory mají méně příležitostí provádět svůj obvyklý repertoár vícehlasé liturgické hudby při slavení bohoslužby.

Proto se začala liturgická hudba v kostele provádět formou koncertů. Totéž se stalo i s gregoriánským zpěvem, který se stal součástí programů koncertů jak v kostelích, tak i mimo ně.

Další důležitou skutečností je vznik koncertů náboženské hudby. Nazývají se tak proto, že hudbu na nich uváděnou lze považovat za náboženskou pro její náboženský námět, text nebo obsah anebo jen kvůli prostředí, ve kterém se taková akce koná.

Součástí těchto koncertů mohou někdy být čtení, modlitby a chvíle ticha. V tom případě nabývají charakter (hudební) pobožnosti.

3. Rostoucí zájem o koncerty v kostelích vyvolává mezi faráři a rektory kostelů otázky, na které je nutné odpovědět.

Jestliže na jedné straně otevření kostelů pro jakýkoliv druh koncertů vyvolává u mnoha věřících nevoli, na druhé straně neodůvodněným odmítáním koncertů se riskuje, že to špatně pochopí a přijmou pořadatelé koncertů, hudebníci a zpěváci.

Především je důležité poukázat na vlastní význam a poslání kostelů. Proto považuje Kongregace pro bohoslužbu a svátosti za vhodné navrhnout biskupským konferencím, a v rámci jejich pravomoci liturgickým a hudebním komisím, některé úvahy a výklad kanonických norem o používání různých druhů hudby v kostelích: liturgické hudby a zpěvu, hudby inspirované náboženstvím a hudby nenáboženské.

4. V této souvislosti je potřeba znovu pročíst dokumenty zveřejněné už dříve, zvláště Konstituci o liturgii *Sacrosanctum concilium* (dále SC), instrukci *Musicam sacram* z 5. dubna 1967 (dále MS), instrukci *Liturgicae instaurationes* z 5. září 1970 a také současné znění *Kodexu kanonického práva*, km. 1210, 1213 a 1222.

Následující text bude pojednávat hlavně o hudebních produkcích mimo slavení bohoslužby.

Kongregace pro bohoslužbu a svátosti by takto ráda napomohla jednotlivým biskupům zaujmout účinná pastorační rozhodnutí podle společenské a kulturní situace v jejich oblasti.

II

ZÁKLADNÍ ÚVAHY

Charakter a poslání kostelů

5. Podle tradice osvětlené obřadem posvěcení kostela a oltáře jsou kostely především místy, kde se shromažďuje Boží lid. "A tento lid, shromážděný ve společenství s Otcem, Synem a Duchem svatým, tvoří církev, čili Boží chrám, vybudovaný z živých kamenů, v kterém se Otcem vzdává úcta v Duchu a v pravdě. Právem se tedy od nejstarších dob slovem "ecclesia" označuje také budova, ve které se křesťanské společenství schází k naslouchání Božímu slovu, ke společné modlitbě, k přijímání svátostí a slavení Eucharistie" a aby ji uctívalo jako trvalou svátost (srv. *Pontifikál-Posvěcení kostela*, l. 1.)

Proto se kostely nemohou považovat za pouhé prostory "pro veřejnost", které jsou k dispozici pro shromáždění všeho druhu. Jsou to místa posvěcením nebo požehnáním trvale vyhrazená pro bohoslužbu.

Kostely - jako viditelné budovy - jsou znamením církve putující na zemi; jsou obrazy zvěstujícími nebeský Jeruzalém; jsou místy, v nichž se již zde na zemi uskutečňuje tajemství společenství Boha a lidí. Mezi obydlími lidí ve městech nebo na venkově je také kostel, dům Boží, znamení jeho přebývání mezi lidmi. Kostel zůstává posvátným místem i tehdy, když se v něm nekoná bohoslužba.

Ve společnosti sužované shonem a hlukem, jaká je především ve velkých městech, jsou kostely také místy vhodnými k tomu, aby zde lidé v tichu nebo v modlitbě nacházeli mír duše nebo světlo víry.

To bude možné jen tehdy, jestliže si kostely zachovají svou identitu. Budou-li se kostely používat pro jiné účely, než pro ty, které jsou jim vlastní, nastane nebezpečí, že přestanou být znamením křesťanského mystéria. To přinese větší nebo menší škodu pro výchovu k víře a pro náboženské cítění Božího lidu, jak připomínají Pánova slova: "Můj dům má být domem modlitby" (Lk 19,46).

Význam liturgické hudby

6. Zvláště kladné vyzvednutí si zaslouží liturgická hudba, a to jak vokální tak instrumentální. Liturgická hudba je ta, "která byla složena pro slavení bohoslužby a která je obdařena posvátností a krásou formy" (MS 4a). Církev ji považuje za "nedocenitelný poklad, který vyniká nad ostatní umělecké projevy" a který má "sloužit bohoslužbě" (srv. SC 112); doporučuje, "ať je udržován a pěstován s největší pečlivostí" (srv. SC 114).

Když se hudba provádí během bohoslužby, musí se přizpůsobit jejímu rytmu a jejím osobitým podmínkám. To pak nezřídka vede k požadavku na omezení používání děl pocházejících z doby, kdy se aktivní účast věncích nepovažovala za zdroj pravého křesťanského ducha (srv. SC 14; Pius X.: *Tra le sollecitudini*).

Tato změna v provádění hudebních děl je analogická změnám, k nimž došlo při slavení liturgie v jiných uměleckých oblastech; např. byly rekonstruovány presbytáře s předsednickým sedadlem, ambonem a oltářem čelem k lidu. To neznamenalo pohrdnutí minulostí, ale sledovalo to důležitější cíl, a to aktivní účast shromáždění na bohoslužbě.

Eventuální omezení, které může nastat v provádění těchto hudebních děl, může být vyváжено jejich úplným provedením mimo bohoslužbu formou koncertů liturgické hudby.

Varhany

7. Hra na varhany se dnes při slavení bohoslužby omezuje na několik příležitostí. V minulosti nahrazovala aktivní účast věřících a přisuzovala jim roli "němých a nečinných diváků" (Pius XI.: *Divini cultus* 9).

Varhany mohou při bohoslužbě doprovázet a podporovat zpěvy shromáždění nebo scholy - sboru. Zvuk varhan však nesmí překrývat ani modlitby a zpěvy kněze, ani čtení přednášená lektorem nebo jáhnem.

V souladu s tradicí má zůstat zachováno mlčení varhan v kajících dobách (v době postní a ve Svatém týdnu), v době adventní a při bohoslužbě za zemřelé. V těchto případech mohou varhany pouze doprovázet zpěv.

Delší hra na varhany je vhodná během přípravy na bohoslužbu a na její závěr.

Je velice důležité, aby ve všech kostelích, především ve významnějších, působili vzdělaní hudebníci a byly zde kvalitní nástroje. Ať se věnuje zvláštní péče historickým varhanám, které si zaslouží úctu pro své charakteristické vlastnosti.

III

PRAKTICKÉ POKYNY

8. Předpis o používání kostelu je dán kánonem 1210 Kodexu kanonického práva: "Na posvátném místě je přípustné pouze to, co slouží konání bohoslužby a podpoře zbožnosti a náboženství; zakazuje se, co se neshoduje s posvátností místa. Ordinář může pro jednotlivé případy povolit i jiné užití, které není v rozporu s posvátností místa".

Zásada, že použití kostela nesmí být v rozporu s posvátností místa, stanoví kritérium: kostely mají být otevřené pro koncerty hudby liturgické nebo náboženské, zatímco pro každý jiný druh hudby musí zůstat uzavřené. Tak např. ani ta nejkrásnější symfonická hudba není sama o sobě náboženská. To, že hudební díla a zpěvy mohou být označeny jako náboženské, musí jasně vycházet z jejich původního určení a obsahu. Není legitimní uvádět v kostele hudbu, která není inspirovaná náboženstvím, ale byla složená pro provedení ve světském kontextu, ať už jde o hudbu minulých epoch nebo o hudbu současnou, o hudbu vysokých uměleckých cílů nebo o hudbu zaměřenou lidově. Jinak by nebyl respektován ani posvátný charakter kostela, ani dílo samo, protože by bylo uvedeno v prostředí, které mu není vlastní.

Na posvátných místech svobodně vykonávají svou moc církevní představení (srv. kán. 1213 CIC). Ti rozhodují o používání kostelů, a to tak, aby byl zachován jejich posvátný charakter.

9. Liturgická hudba, která byla složena pro bohoslužbu, která však z uvedených důvodů nemůže být prováděna při liturgii, a dále náboženská hudba, která se inspiruje texty Písma svatého nebo liturgií nebo která se vztahuje k Bohu, Panně Marii, svatým nebo k církvi, může mít své místo v kostele, ale mimo slavení liturgie. Hra na varhany a jiné vokální nebo instrumentální hudební produkce mohou sloužit "podpoře zbožnosti a náboženství". Jsou zejména užitečné:

- a) jako příprava na hlavní liturgické slavnosti nebo k zvýšení jejich slavnostní nálady mimo bohoslužbu;
- b) k zdůraznění osobitého charakteru různých liturgických dob;
- c) k vytvoření prostředí krásy a meditace, které napomůže přijímat duchovní hodnoty i lidem církvi vzdáleným;
- d) k vytvoření prostředí, které usnadňuje hlásání a přijímání slova Božího, např. čtení evangelia na pokračování;
- e) k uchování pokladů duchovní hudby, které se nesmějí ztratit: skladeb a zpěvů složených pro liturgii, které se dnes v ní nedají použít vůbec nebo jen nesnadno, a náboženských skladeb jako jsou oratoria a náboženské kantáty, které i nadále zprostředkovávají duchovní sdělení;
- f) k tomu, že napomáhá návštěvníkům a turistům lépe porozumět posvátnému charakteru kostela prostřednictvím varhanních koncertů konaných ve stanovených hodinách.

10. Když pořadatelé žádají o uspořádání koncertu v kostele, je v pravomoci ordináře udělit povolení "per modum actus". To znamená, že povolení platí jen pro daný koncert. Je vyloučeno povolení hromadné, např. pro festival nebo cyklus koncertů.

Jestliže to ordinář považuje za nutné, může za podmínek stanovených kán. 1222, §2 CIC určit kostel, který už neslouží k bohoslužbám, jako "auditorium" pro provádění liturgické nebo náboženské hudby, ale také pro provádění hudby světské, pokud je tato v souladu s posvátností místa.

Při plnění tohoto pastoračního úkolu poskytně ordináři pomoc a radu diecézní Komise pro liturgii a liturgickou hudbu.

Kvůli ochraně posvátného charakteru kostela je při povolování koncertů nutné dbát na následující podmínky, které ordinář může blíže upřesnit:

- a) Pořadatelé koncertu musí včas podat ordináři písemnou žádost; v ní musí uvést datum a hodinu konání koncertu a program obsahující prováděná díla a jména autorů.
- b) Když faráři nebo rektori kostelů obdrží od ordináře schválení, mohou sborům a orchestrům povolit použít kostel, jestliže budou splněny výše uvedené podmínky.

- c) Vstup do kostela musí být volný a zdarma.
- d) Oblečení a chování účinkujících a posluchačů musí odpovídat posvátnému charakteru kostela.
- e) Hudebníci a zpěváci nemají být rozmístěni v presbytáři; zejména musí zůstat zachována maximální úcta k oltáři, sedadlu kněze a ambonu.
- f) Nejsvětější svátost má být podle možnosti umístěna v boční kapli nebo na jiném bezpečném a důstojném místě (srv. kán. 938, §4 CIC).
- g) Koncert bude uveden případně provázen výkladem, který se nemá týkat jen uměleckých a historických údajů, ale má posluchačům napomáhat k lepšímu porozumění a k vnitřní účasti.
- h) Pořadatel koncertu se písemně zaručí za bezpečnost, za úhradu výloh, za úklid budovy a za odstranění eventuálních škod.

11. Výše uvedené praktické pokyny mají pomoci biskupům, farářům a rektorům kostelů v jejich pastorační snaze o neustálé zachování osobitého charakteru kostelů, které jsou určeny k bohoslužbě, k modlitbě a k tichu.

Tyto pokyny nesmějí být považovány za projev nedostatku zájmu o hudební umění.

Poklad liturgické hudby zůstává svědectvím o způsobu, jímž křesťanská víra podporuje lidskou kulturu.

Správným oceněním liturgické a náboženské hudby se mají křesťanští hudebníci a zasloužilí Členové schol cantorum - sborů cítit povzbuzení, aby v této tradici pokračovali a udržovali ji živou ve službě víry, podle výzvy Druhého vatikánského koncilu v jeho poselství umělcům: "Neodmítejte dát své nadání do služby Boží pravdy! Svět, ve kterém žijeme, potřebuje krásu, aby neupadl do zoufalství. Krása, stejně jako pravda, vnáší do lidských srdcí radost. A to díky vašim rukám" (srv. Druhý vatikánský koncil, *Poselství umělcům*, 8. 12.1965).

Řím, 5. listopadu 1987

Paul Augustin kardinál MAYER
prefekt

Virgilio NOÈ
titulární arcibiskup voncarijský
sekretář

PROVÁDĚCÍ SMĚRNICE
ČESKÉ BISKUPSKÉ KONFERENCEK INSTRUKCI

K INSTRUKCI
KONCERTY V KOSTELICH

I

OBECNÁ USTANOVENÍ

Koncerty v kostelích se staly také u nás součástí kulturního života a Česká biskupská konference soudí, že při zachování podmínek stanovených vatikánskou instrukcí mohou tyto koncerty obohatit duchovní život účastníků.

Z této skutečnosti vycházejí tyto směrnice.

1. Pořadatel koncertu (dále jen: pořadatel) je právnická nebo fyzická osoba, která žádá faráře nebo rektora kostela (dále jen: faráře) o propůjčení kostela pro koncert duchovní hudby. Pořadatelem je i správa kostela (farnost, řád apod.) když pořádá koncert duchovní hudby ve vlastním kostele; platí pro ni všechna následující ustanovení.

2. Pořadatel každého jednotlivého koncertu v kostele bude o jeho povolení žádat biskupství prostřednictvím faráře kostela, v němž se má koncert konat. Žádost podá na formuláři, který je k dispozici v kanceláři každé farnosti a na biskupství. Pokud koncert pořádá agentura, předloží se svou první žádostí o koncert kopii zřizovací listiny nebo živnostenského listu opravňujícího k organizaci koncertní činnosti. Pořadatel je povinen respektovat ustanovení těchto Prováděcích směrnic ČBK k instrukci Koncerty v kostelích.

Farář zodpovědně posoudí, zda žádaný koncert bude k duchovnímu nebo náboženskému prospěchu jím spravované farnosti. Rozhodne-li se pro zapůjčení kostela pro koncert, vyplní po dohodě s pořadatelem příslušné části formuláře žádosti a se svým doporučením je předá biskupství (s případnou kopií zřizovací listiny nebo živnostenského listu agentury).

Biskupství rozhoduje o konání koncertu po posouzení dostupných informací naprosto svobodně. Kladně nebo záporně vyřízenou žádost odešle faráři, který ji předá pořadateli.

3. Farář odpovídá za dodržení všech bodů formuláře, včetně doplňujících podmínek. Před koncertem zajistí, aby Eucharistie byla podle možností umístěna v boční kapli nebo na jiném bezpečném místě. Je žádoucí, aby farář nebo zástupce farnosti před koncertem přivítal účinkující a posluchače.

4. Biskupství pověří jednoho pracovníka, aby žádosti vyřizoval, resp. v zastoupení biskupa povolení koncertu podepisoval. Tento pracovník (v případě nutnosti i jeho pomocníci) bude mít průkaz vydaný biskupstvím, který mu umožní volný vstup na všechny koncerty v kostelích za účelem kontroly.

5. Stejným způsobem jako koncerty se budou schvalovat i recitační a dramatické pořady v kostelích. K jejich schvalování se použijí formuláře pro koncerty.

6. Protože se situace nezměnila, prodlužujeme do 30. 6. 2005 výjimku v bodu 10 c instrukce: Pořadatel může vybírat přiměřené vstupné.

7. Konkrétní církevní organizace (jednotlivé diecéze nebo farnosti, resp. více farností určitého teritoria, především velkého města) mohou vydat pro své kostely doplňující směrnice, které však musí instrukci Koncerty v kostelích a tyto Prováděcí směrnice ČBK ve všem zachovávat a z nich vycházet. Tyto doplňující směrnice musí být schváleny pracovníkem uvedeným výše v bodě 4.

8. Jak vyplývá z instrukce Koncerty v kostelích, tyto Prováděcí směrnice ČBK jsou závazné pro všechny kostely v ČR, jak pro diecézní, tak pro řeholní, resp. pro diecézní s duchovní správou řeholníků.

II

Formulář

název a adresa pořadatele koncertu
(razítko)

Čj.: _____ V _____ dne _____

Římskokatolická farnost

Žádáme, abychom mohli ve vašem kostele dne v hod. uspořádat koncert duchovní hudby.

1. Koncert bude publikován (plakáty, programy aj.) pod názvem KONCERT DUCHOVNÍ HUDBY.

2. Program koncertu: *⁰

3. Účinkující:

4. Text tištěných nebo mluvených výkladů ke koncertu bude dostatečně předem konzultován s farářem nebo s osobou pověřenou biskupstvím.

5. Účinkující budou na kůru. Jestliže mají být jinde, zdůvodněte: Nebude přemísťován oltář, ambon a sedilie.

6. Z koncertu bude - nebude

a) pořizován *záznam*: zvukový - video - TV

b) přímý přenos: rozhlas - TV

*1. Zřetelné označení skladeb, aby byla možná jejich jednoznačná identifikace. Autor a název, popř. opusové číslo, vokální a instrumentální obsazení.

2. Podle církevních předpisů může být uváděna pouze

a) hudba liturgická, tj. komponovaná na liturgické texty (např. mše),

b) hudba náboženská, tj. mající náboženský obsah nebo charakter, (např. oratoria, náboženské písně a sbory),

c) instrumentální hudba vzniklá pro uvádění v kostele (např. varhanní skladby) nebo ve své době v kostele prováděná,

d) odpovídající liturgickému kalendáři.

3. V případě změny programu musí nově zařazená skladba odpovídat bodu 2.

7. a) Na koncert budeme - nebudeme vybírat vstupné.

Dobrovolné vstupné bude - nebude věnováno na dobročinný účel.

b) Vstupenky budeme prodávat formou předprodeje; bezprostředně před koncertem je budeme prodávat a kontrolovat mimo vlastní sakrální prostor (např. v předsíni).

8. Zaručujeme:

a) že se před koncertem a po něm budeme řídit pokyny faráře a pracovníka biskupství pověřeného kontrolní činností;

b) že eventuelní přídavné osvětlení bude pouze funkční, bez světelných efektů;

c) že oblečení a chování našich pracovníků, účinkujících a posluchačů bude odpovídat sakrálnímu charakteru kostela;

d) že vyřídíme všechny administrativní náležitosti související s koncertem;

e) že interiér kostela pro koncert připravíme a po skončení jej uklidíme;

f) že uhradíme náklady, které by farností v souvislosti s koncertem vznikly, zejména odstraníme eventuelní škody na budově kostela a jeho zařízení.

9. Farnosti darujeme na náboženské účely částku Kč.

10. Jsme si vědomi, že nedodržení podmínek uvedených v bodech 1. - 8. může mít za následek zrušení koncertu, případně jiný postih.

L.S.
podpis a funkce

Čj.: V..... dne

Předávám žádost o konání koncertu duchovní hudby biskupství a žádám o její kladné vyřízení.

L.S.
farář

Čj.: V..... dne

Povoluji konání koncertu (budou-li splněny níže uvedené doplňující podmínky).

L.S.
biskup

Doplňující podmínky:

III

Vysvětlivky k formuláři

K záhlaví

Den a hodina konání koncertu, včetně přípravy na koncert a úklidu po něm, nesmí nikterak narušit pravidelný pořad bohoslužeb.

K bodu 1

K termínu "Duchovní hudba" viz následující poznámka k bodu 2.

Všechny plakáty, letáky, programy, vstupenky apod. označí pořadatel koncertu svým názvem tak, aby bylo jednoznačně zřetelné, kdo koncert pořádá.

Umístění veškerého propagačního materiálu v areálu kostela (vně i uvnitř) se bude řídit výhradně pokyny faráře.

K bodu 2

1. Dává se přednost původním dílům před úpravami a transkripcemi.

2. Termín *liturgická hudba* (musica sacra) označuje skladby, které byly složeny pro bohoslužbu, tedy zhudebněné liturgické texty; např. mše, nešpory, žalmy, pašije, propria.

Může se uvádět liturgická hudba katolická, pravoslavná, protestantská (křesťanské církve), resp. židovská.

Termín *náboženská hudba* (musica religiosa) označuje skladby, které

a) se inspiroují texty Písma svatého nebo liturgií nebo se vztahují k Bohu, Panně Marii, svatým nebo k církvi; např. oratoria, duchovní kantáty, sbory a písně,

b) byly určeny pro uvedení v kostele, zvl. skladby pro varhany (mimo skladby vzniklé pro koncertní sál), a dále skladby instrumentální; např. sonáta da chiesa - Kirchensonate a další nástrojové skladby, které se v minulosti hrávaly ve funkci chrámové sonáty.

U varhanních koncertů jsou vítané improvizace na témata z duchovní hudby nebo na témata vlastní, nikoliv na témata ze světské hudby.

I zde je provenience skladeb vymezena celým prostorem křesťanství a židovství.

Duchovní hudba je souhrnný název pro hudbu liturgickou a náboženskou.

3. Do programu duchovní hudby může být výjimečně zařazena jedna skladba, která nebyla původně určena pro kostel; nesmí však narušovat posvátnost kostela.

4. Uváděné skladby budou následujícím způsobem korespondovat s liturgickým kalendářem církve:

- Ve Svatém týdnu, ve velikonočním oktávu, o nedělích doby adventní, vánoční, postní a velikonoční a na liturgické slavnosti se budou vztahovat k těmto dnům.

- Ve všední dny doby adventní, vánoční, postní a velikonoční se bude alespoň část skladeb vztahovat k liturgické době a mezi ostatními nebudou skladby s ní neslučitelné. Pro uzavřená společenství (např. školy) jsou možné oprávněné výjimky.

5. Eventuální přídatky musí splňovat výše uvedené podmínky.

K bodu 3

Uvede se buď název tělesa (sboru, orchestru) nebo instituce (studenti konzervatoře) nebo jmenovitě umělci.

K bodu 4

Text programu nebo průvodního slova bude zpracován z pohledu věřícího člověka.

K bodu 5

Nejlepší slyšitelnost je z kůru.

Je-li však nutné početnější těleso umístit v přední části kostela, nesmí být bez výjimky v žádném případě přemístěn oltář - obětní stůl, ambon a předsednické sedadlo kněze.

Toto musí respektovat také scénické programy v kostele a případná pódia pro účinkující.

K bodu 6

Škrtněte, co se nehodí.

K bodu 7

a) Škrtněte, co se nehodí.

b) Nejsou poznámky.

K bodu 8

a) Nejsou poznámky.

b) Přídavné osvětlení lze použít pouze jako funkční k přisvětlení not účinkujících nebo k přisvětlení prostoru pro kameru.

c) Pořadatel zajistí, že posvátnost prostoru bude respektována i nevěřícími účastníky z řad jeho vlastních zaměstnanců, účinkujících a technického personálu a návštěvníků koncertu.

Jmenovitě nedovolí

- vstup nevhodně oblečeným a doprovázeným zvířaty;
- vstup do presbytáře, sezení na bočních oltářích, ve zповědnicích apod. místech;
- přenášení mobiliáře kostela;
- hlučné chování, jezení, pití, kouření.

Dále zajistí, aby potlesk následoval až po poslední skladbě koncertu, ne tedy po jednotlivých skladbách.

d) Nejsou poznámky.

e) Pořadatel převezme kostel pro přípravu na koncert od faráře nebo jím pověřené osoby a po koncertě mu ho zase předá.

f) Nejsou poznámky.

K bodu 9

Jestliže farnosti nebude poskytnut dar, napíše se 0 (nula).

K bodu 10

Jestliže pořadatel nedodrží podmínky stanovené formulářem a těmito vysvětlivkami, bude koncert zrušen. Jakékoliv opětovné porušení podmínek pořadatelem bude mít za následek odřeknutí všech jeho koncertů již schválených a v budoucnosti mu nebudou povoleny žádné další koncerty v kterémkoli katolickém kostele.

K doporučení farářem a schválení biskupstvím

Farář po srovnání dat konání koncertu s pořadem bohoslužeb (pokud to neudělal už při prvním kontaktu s pořadatelem), po kontrole, zda na programu nejsou evidentní světské skladby nebo skladby neshodující se s liturgickým kalendářem a zda jsou vyplněny všechny body žádosti, vyplní jemu příslušnou část formuláře a odešle ho na biskupství.

Jestliže žádost bude odpovídat všem požadavkům, biskupství ji vyřídí během deseti dnů. Pokud v ní budou nejasnosti, její vyřízení si může vyžádat delší čas.

Pokud formulář nebude zřetelně a úplně vyplněn, vrátí ho zpět faráři k doplnění.

Poznámka

Je také možné uzavřít nájemní smlouvu o propůjčení kostela za dohodnuté nájemné (toto je využitelné zvl. u koncertních agentur). Nájemní smlouva se přiloží k formuláři žádosti.

IV Dodatek

V návaznosti na instrukci *Koncerty v kostelích* č. 2 doporučujeme, aby se konaly *hudební bohoslužby slova a pobožnosti - pořady duchovní hudby a slova*.

Je vhodné, aby hudební a textová složka každé hudební bohoslužby slova i pořadu duchovní hudby a slova byla určována jedním tématem. Toto téma bude nejčastěji korespondovat s liturgickým rokem, významnými událostmi církevního i občanského života apod.

Protože jde o bohoslužbu a pobožnost a ne o koncert, není k jejich konání potřeba schválení biskupa a vstup je zásadně volný a zdarma. Je vhodné jejich program konzultovat s osobou pověřenou biskupstvím péčí o liturgickou hudbu.

Doporučená struktura:

Hudební bohoslužba slova Preludium (varhany)

Vstupní zpěv (lidová duchovní píseň nebo zpěv na kůru) Úvodní obřady (kříž, pozdrav, uvítání, modlitba) Hudba 1. čtení

Responsoriální žalm - graduale - aleluja Evangelium, promluva Hudba Přímluvy

Hudba

Modlitba Páně, závěrečná modlitba, požehnání, propuštění Závěrečný zpěv (lidová duchovní píseň nebo zpěv na kůru) Postludium (varhany)

Duchovní hudba a slovo Preludium (varhany) Několikrát se opakující dvojice *Slovo a Hudba*.

Jako *Slovo* se doporučují části Písma, církevních dokumentů, duchovní literatury a poezie; u pořadů vztahujících se k světcům navíc jejich životopisy, úryvky z literatury, která se k nim vztahuje. Postludium (varhany)

OBSAH

1. Instrukce Kongregace pro bohoslužbu a svátosti KONCERTY V KOSTELÍCH

I. Hudba v kostelích mimo slavení liturgie

II. Základní úvahy

Charakter a poslání kostelů

Význam liturgické hudby

Varhany

III. Praktické pokyny

2. PROVÁDĚCÍ SMĚRNICE České biskupské konference k instrukci *Koncerty v kostelích*

I. Obecná ustanovení

II. Formulář

III. Vysvětlivky k formuláři

IV. Dodatek